

מסורת הש"ס

א) ונכתב"י טוספ: רצנ;
ב) כמותות לט: מילתא פ' משפטים פרשה י, א) (כמותות ממ: כריתות י"ז: ד) (נזלה דיש למחוק "בר יצחק" (רש"י, ע"ש);
ה) יצמות ט, ו) (נעיל מדא);
ו) גז' שט, ח) (שנועות לו: מדרס טו, סו: ט) (נל הפסקא שפטינו לימא בנתא, ושס הפסקא היתה אובלת, ועי' רש"י);
ז) לעיל ט, ט) לקמן ממ. ממ. (סנהדרין יט: ב"ק נטא);
ח) לקמן ממ: (סנהדרין יט: ט) (נדפס"ר לתא "אור" ועיין רש"ן);
ט) נגזיל' קידושין;
ס) [והכתב הש"ס היא שס קך כהדא מחלמא לרב מי כדלת ע"ש ועי"ק];
ע) [וע"ע מוס' פסחים קו: ד"ה שנקיף];
פ) [וע"ע מוס' כמותות לט ע"כ ד"ה אין לו, ח) (נדפס"ר - ע"כ);
צ) [נזלה דיש להוסיף: אכל מלוא לן נל לא ק"ל, ט) (נגז' מלה ופרוטה ומלה];

### תורה אור הש"ס

- אם מאן יקאן אבהי לחתתה לו בסף ישקל כבודה התבטלה: שמות כב טז
- וכי יפתה איש בתולה אשר לא ארשה ויטבב נקמה מחד ומקדשה לו לאשה: שמות כב טז

### הגהות הב"ח

א) גמ' ואין לו מה לטלו:
ב) רש"י ד"ה והא מלוא וכו' ומוס' ד"ה ודפי' כו' (שםקנה). מו"מ וי"ג ס"א שחובה:

### מוסף רש"י

הובא בסוף המסכת.

### תוס' ר"י חוקן

טעמא דרב הונא שריי נעשה בה [מעשה] יתומה בחיי האב. כלומר שעשאה הכל לעצמה ולא עז האב כאילו מת ויש לחוש שמא יחליק עצמו ממנה ואמר לה איך וקבלי קדושך, ולא שייכא פלוגמיהו ברבב ושמואל כלל. ומסתבר דהלכתא כו' ירמיה וכן דעת הר"ם (תרומות שם) דגזילא קאי כוותיה. בין היא. אם רצתה היא לחזור קודם שישמע האב בין אביה כשישמע יכול לעכב. ורב לטעמיה דאמר חיישנן שמא נתרצה האב, ואם נתרצה האב מקודשת. ולמאן דפסק כרב שמואל [ליה] הלכתא כרב אסי דהלמדיה הוא. ולגאוננו שפסקי כרבינא אפילו נתרצה אינן קודשין כלל ואפילו מת האב קודם שישמע לא עשתה כלום. שריי אינן קדושין כלל, שזין לה לקבל קדושה בלא רשות אביה, דהא אפילו לרב דאמר דריצוי אחור מעשה מהני, כל זמן שלא שמע האב ולא נתרצה חזרות בקדושה וכי"ש לרבינא אם מת האב. **בתנאי**. התקדשי. אינו רוצה לקדש אלא באחת, חילכך אם אין באחת שוה פרוטה אע"פ ששבתיהן שוה פרוטה אינה מקודשת קדושי ודאי אבל קדושי ספק הוה כדשמואל דאמר [לעיל יב, א] חיישנן שמא שוה פרוטה מכדי. בוו רבוי. בשותי רוצה לקדשה אינה מקודשת. קידושי ודאי

### נראין דברי תלמיד

דברי ר' ירמיה שהא תלמידו של רב הונא: **הואיל ונעשה נה מעשה יתומה בחיי האב**. בחייו קידשה והשיאה עצמה שלא לדעתו כאילו היא יתומה והוא ראה ושמק או הפקיר זכות שיש לו בה אוי' שחיקמו

הודאה דבשלמא נתקדשה לדעתו וינסת שלא לדעתו איכא למימר כדחא שתיקה מרתח רמח אבל כולי האי לא שמק: **יכולין לעכב**. הואיל ובשעת קבלה לא נתרלה האב אס באתה לחזור קודם שיתרלה האב חוזרת ולא מהניא מו ריאי' האב: **אין לי**. דיכול למאן אלא אציה: **היא כו'**. וקס"ד בפיתה לשם קידושין אשמועינן קרא ולמימר דמני' הדרה **בה: לא סיולו כסר איפכא**. דכר שאינו: **יכול לשנויי לנו**. קרא בפיתו שלא לשם קידושין משמע: **קרא צעי**. למימר דאציה יכול לעכב וכן היא ומהיכא מימי לן לאוסרה כהיא צעילה למימר קידושין הן:

**אמר ר"נ לומר שמשלם קנס כמפוסה**. קרא לאו לאשמועינן היתרא אינטריך אלא לאשמועינן דכי מעכבא איחי נמי משלם קנס כדין מפוסה שחלה הכוזב קנסא במיאון האב הכי נמי תלי במיאון דידה: **הכי כפי** סייעתא היא: **היינו**. ודאי דמנינא מהר ימהרנה לו כו': **אמר ליה**. מהא לא תסייען דאיכא למימר דלנריך לה <sup>ט</sup> בקידושי אחריני לדעת אציה: **בתנאי' ואס לאו אינה מקודשת**. דכיון דלמר התקדשי התקדשי כל חדל ומחא הוו קידושין כדנפי' נפשייהו: **היכא אונסא ראשונה ראשונה**. כגמרא מפרש לה אחייא קאי וטעמא מאי: **גב' מאן סנא סקדשי סקדשי**. הוא דהוי פרטא אבל צוו וצוו לאו פרטא הוא: **אמר רב ר"ש היא**. בשנועות (דף לו: גצי חמשה תובעין אותו): **אחייא**. קאי היתה אובלת: **אינימא ארישא**. לי אמר דחשיבא ליה כלל'א קאמר דאס היתה אובלת ראשונה ראשונה כו' וכי איכא כדחא שוה פרוטה מיהא מיקדשא: **ואפילו כקמייתא**. ואפילו הראשונה או השניה שוה פרוטה אע"פ שאין באחרונה שוה פרוטה מקודשת: **ואס מלוס היא**. כיון דקידושין לא נגמרו עד שתקבלם כולם והיא כבר אכלה את הראשונה קודם <sup>יט</sup> שמקנה אותה בקדושה הויא זו הראשונה מלוס גצה: **הרי שלחן כו'**. כלומר הרי לנו משנה שניה ואין אנו

**יודעים לפרשה: ומיקרבא הנייפס**. מוכנת היתה הניימה וגלתה את צה שהיתה חפיה צה: **ש"מ מדר' אמי**. דשני הא מילתא תלתא: **ש"מ המקדש צמלוה קדושה**. מדקביל הך התקפפת דפרכינן לעיל והא מלוס היא ואחדקין לשנויי עלה מאי באתם באחרונה קאמר אלמא ס"ל שאינה מקודשת: **ושמע מינה פרוטה ומלוס דעסה אפרוטס**. מדשנייה לנמנאי' הכי דכי יש באחרונה ש"פ מקודשת ואע"ג דקמייתא מלוס הויא כהדה ובכולהו קדשה דהא כלל'א חשיב ליה גצי מנחת וקאמר דאס יש בכולן שוה פרוטה מקודשת אלמא קידושי אכולהו קיימי אפי"ה גצי אובלת דהוו להו מלוס ופרוטס מקודשת באחרונה:

ושמע

**הראשונה כבר קודם** <sup>ט</sup> שמקנה אותה בקידושין היינן מלוס גצה וא"ת כיון דבתורת קידושין אמו לידה הכי הוי מלוס הא אמרינן לקמן בפרק האומר (דף נט). האומר לאשה התקדשי לי לאחר ל' יום אפי' נתאכלו המעות מקודשת אלמא לאו מלוס מינה ויניהו היכא דבתורת קידושין אמו לידה וי"ל דיש לחלק דהתם הרי הדיצור נגמר קודם שנתאכלו' אבל הכא דלא נגמרו באחרונה עד אחר מסירה

**[אימא גמרה ומקניא כו'. אע"ג דלא תלו צדיה להתקדש צפחות משוה פרוטה כדאמרין צפ"ק]**
מיהו כקל עושה צריכותא] ת"י:

## האיש מקדש פרק שני קידושין

## מו.

**נראין דברי תלמיד**. משמע הכא דרב ירמיה תלמידיה דרב הונא הוה וקשה דצפרק תפלת השחר (צרכות דף כו: ) <sup>ט</sup> משמע תלמיד חזר דרב הוה דקאמר התם רב צלי של שבת בע"ש א"ל רב ירמיה צר אצא מי צדלת א"ל אין צדיננא ומדלל'א קאמר ליה רב ירמיה מי צדיל מר שמע מינה שהיה לו תלמיד חזר ונראה דתרי רב ירמיה הווי':

**בין היא בין אביה יבואין צעבב**. ואע"ג דלמר רב לעיל (דף מד:) חיישין שמא נתרלה האב היינו כסתמא ששמע ושמק אבל היכא דמיחה גילה צדעתו ולא מיציעיל אס לא נתרלה האב שיכולה היא לעכב אלא אפי' נתרלה האב יכולה לעכב וא"ת מה יועיל שמעכב אחרי שיתרלה האב הא צידו לקדשה צעל כחה וי"ל דהיינו דוקא כדחילת הקידוש אבל היכא דנתקדשה שלא לדעת אציה ואח"כ נתרלה האב ואתה רוצה לומר דמקודשת מטעם דזכות הוא לו אמרינן כיון דצמו מעכבת דחוב הוא לו ולא היה נתרלה אס היה יודע דמעכבא ומיהו לפירוש הקוטרס לא קשיא מדי דפי' הואיל ובשעת קבלת הקידושין לא נתרלה האב אס באתה לחזור קודם שיתרלה האב חוזרת ולא מהני מו רצוי האב: **קרא בעיא**. פי' שלא תהא אשתו באתה ציאה פשיטא דהא אפילו לא ימאנו אינה אשתו כדן ציאה כיון שפיתה שלא לשם אישות בשלמא אס פיתה לשם אישות אשמועינן חידוש דצין היא וצין אציה יכולין לעכב אבל השמא מאי חידוש אשמועינן וליכא למימר דקרא ה"ק שאס יצא אציה לקדשה לאותו מפתה שמוכל צמו למאן דפשיטא שיכול לקדשה צע"כ ומשני לומר שמשלם קנס כמפוסה פי' לעולם מייירי שפיתה שלא לשם אישות ואפ"י אשמועינן צמותא דכי מעכבא איחי שמשלם קנס דצמו דהיינו הכתוב קנס דמפוסה במיאון האב כך תללאו במיאון דידה והאי מיאון דידה ודאי אינו מועיל לענין שלא מינשא לו דכיון דאציה רוצה שתהא אשתו אינה יכולה לעכב אלא מהני שמשלם קנס כלילו האב ממאן א"י"ג נפקא מינה היכא דצא עליה ואח"כ נתייתמה' דהשתא מהני מיאון דידה לעכב שלא תהא' אשתו: <sup>ט</sup> **אמר רב יוסף** אי הכי. בנייתומא וסייעתא היא וכן היה רב יוסף רגיל לומר

כדאמרין צפרק צמה מדליקין (שם דף כח.) א"ה היינו דמתרגמינן ססגונא א"ל צביי צריכה קידושין כו' ולא תסייעיה מהא וי"מ דר"י צא ליישב לעולם אימא לך שפיתה לשם אישות וגרס' אלא אמר ר"י ולא מימא דמיקשי לרב אסי דלמר אציה ולא היא דהא דקאמר הכא דיכולה למאן אינו ר"ל דלא תהא אשתו כיון דרוצה אציה אינה יכולה לעכב אלא ר"ל שמשלם קנס כמפוסה כלומר כדין שאר מפוסות שהאב ממאן כדפי' צקוטרס ופריך רב יוסף צממיה אי הכי כו':

**ואפי"ו בקמייתא**. פי' צקוטרס אפילו הראשונה או השניה שוה פרוטה אע"ג דאין באחרונה שוה פרוטה מקודשת והא מלוס היא כיון דהקידושין לא נגמרו עד שתקבלם כולם והיא אכלה

דסיהא פוק רבי אליעזר (טו), א דיה' לזה קרבן]. ולא ירדתי לסוף דעתו שדבריו נראים כסותרים. ולכאורה משמע דסיפא דמתי' דהכא כשמואל אליבא דרי' מאיר שייכא דתני בוו רבוי הוי כלל, מדתני בוו

ובכו משמע הא בוו בוו פרט, ולרי' שמעון ל"ש הכי כללא הוי. ולר' יהודה אפכא הוי"ל למתני במתני' בוו בוו בלא וי"י, ולר' יוחנן אליבא דרי' מאיר לא מצנין לאוקומא דהא אמר ל"ש הכי ולי"ש הכי פרטא הוי. ואיכא מאן דפסק כרי' שמעון. ארישא. דקאמר התקדשי התקדשי. אלא אסיפא. דקאמר התקדשי לי בוו. ואפילו בקמייתא. אם יש בתמרה ראשונה שאכלה שוה פרוטה אע"פ שאין באחרונה ש"פ מקודשת הואיל ודעתה אחרונה הויא לה קמייתא דמלוה ואינה מקודשת. באחרונה. ואע"ג דקדשה נמי בקמייתא, דהוי"ל מלוה, <sup>ט</sup> אלוה ופרוטת דעתה אפרוטת. אינה מקודשת. דהא קאמר שאם ראשונה שוה פרוטה ולא האחרונה אינה מקודשת דמלוה היא. דעתה אפרוטת. כדפרישנא.

### עין משפט ונר מצוה

**בב** א מיי פ"ג מהל' אישות הל"ג סגמ עשין מה טו"ע"א אה"ע פ"ו סעי' יא:
**בבב** א מיי פ"א מהל' נערה הל"ג שו"ע אה"ע פ"י קטו סעיף ג:

**בבד** ד מיי פ"ה מהל' אישות הלכה כו כו טו"ע"א אה"ע פ"ו לא סעי' ה:

**בבה** ה עיין כ"מ פ"ד מהל' מדרס הלכה יא:

**בבו** ו מיי פ"ה מהל' אישות הלכ"ו טו"ע"ע ט:

**בבז** ז מיי שם הל"ג סגמ עשין מת טו"ע"א אה"ע פ"ו כח סעי' י:

**בבח** ח מיי שם הלכ"ו טו"ע"ע שם סעי' יד:

### מוסף תוספות

א. הא דמשלם קנס במיאון דידה. מוס' טו"ך. ב. או שבגרה. ירמ"י"ג. (וע"ש ונמקנה).
ג. דאין שייך לומר שמחלה הקנס אצ"ג דעכשיו היא לעצמה כיון דבשעת פיתוי עדיין היא לאב. מוס' טו"ך.
ד. דהתם הוא ידיבב לה דיבורו אחר ויכין דגמר דיבורו ונתאכלו המנות אלא שקבע זמן לחול בו הקידושין כי מתאכלי בירשותה מתאכלי אבל הכא שהוא מחלק דיבורו ולא אמר לה התקדשי לי באלו ודאי גלה דעתו שאינו רוצה שיחולו הקידושין כלל עד גמר כולן ועד שתקבל את כולן אינן בידה אלא פקדון כשהיא אוכלת ראשונה הויא לה שלחה יד בפקדון וחזרה שם מלוה עלה. רשכ"א.

### תוס' ר"י חוקן (המשך)

כמאן דאמר שבויה שאין לכס בידי כלום. ה"נ לר' יהודה התקדשי לי בוו ובוו הוי פרט ואם אין באחת שוה פרוטה אינה מקודשת קדושי ודאי. התקדשי לי בוו בוו הוי כלל ואם יש בשותיהן ש"פ מקודשת. ובמימרא דרי' מאיר איפליגו אמוראי. שמואל אמר דלרי' מאיר הוי אפכא בלא וי"י הוי פרטא דההוי"ל ולא עריניהו שבויה אכל חד וחד קאי והוי כמ"ד שבויה לא לך אבל ולא לך ולא לך ההוי"ל ועריניהו כללא הוי. ה"נ התקדשי לי בוו ובוו כללא הוי ואם יש בשבויה שוה פרוטה מקודשת. התקדשי לי בוו בוו פרט הוו ואם יש באחת מהן שוה פרוטה מקודשת ואם לאו אינה מקודשת. ורי' יוחנן אמר דלרי' מאיר לא שנא שבויה לא לך ולא לך או שבויה לא לך לא לך פרטא הוי שלא תמצא כלל לרי' מאיר אלא במצאה שאין לכס בידי כלום. ה"נ התקדשי לי בוו ובוו או בוו בוו אם יש באחת מהן שוה פרוטה מקודשת ואם לאו אינה מקודשת. הר"ם הביא המשנה פיה' [מאישות הכ"ן] ואליבא דשמואל כמו שכתבנו בגדרים פוק רבי אליעזר (טו), א דיה' לזה קרבן]. ולא ירדתי לסוף דעתו שדבריו נראים כסותרים. ולכאורה משמע דסיפא דמתי' דהכא כשמואל אליבא דרי' מאיר שייכא דתני בוו רבוי הוי כלל, מדתני בוו